

О.М. Дудка

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Україна

АРХІТЕКТУРНЕ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРОСТОРІВ ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ СЕРЕДОВИЩА МІСТА

Стаття присвячена питанням формування сучасних культурних просторів у міському середовищі як новітніх архітектурних об'єктів. У статті розглянуто підходи та методи формування відкритих культурних просторів та їх особливості. Встановлено зміст термінів і понять щодо формування просторів у міському середовищі. Визначені аспекти щодо їх відновлення та адаптації в структурі міста. Розглянуті методи адаптації культурних просторів та перспективні тенденції їх формування в структурі міста.

Ключові слова: архітектурне формування, культурні простори, адаптація, міське середовище.

Постановка проблеми

Сучасний підхід до розвитку новітнього міського середовища передбачає нову концепцію архітектурно-містобудівного формування, у якій сучасні соціокультурні об'єкти стають основними публічними зонами відкритих культурних просторів. Активне використання природних ресурсів, розбудова сучасної транспортної інфраструктури та створення інноваційних архітектурно-містобудівних об'єктів сприяють перетворенню існуючих територій у міському середовищі на нові багатофункціональні культурні простори [1].

Актуальність тематики архітектурного формування сучасних культурних просторів в існуючому міському середовищі передбачає використання наукових методів і підходів, які сприяють інтеграції соціокультурних об'єктів у загальну міську структуру. Цей процес охоплює питання адаптації та відновлення просторових елементів з урахуванням соціальних, культурних і екологічних особливостей міських територій та їх взаємодії з іншими функціональними зонами міста.

Створення культурних просторів з точки зору архітектурного формування міських об'єктів включає розробку сучасних концепцій, що об'єднують існуючі елементи культурної спадщини з інноваційними рішеннями. Ці простори є сучасними майданчиками для соціальної активності мешканців, для їх самореалізації та зміцнення громадських спільнот.

Отже, архітектурне формування сучасних культурних просторів полягає у створенні та інтеграції новітніх об'єктів, які забезпечують сприятливі умови для культурної взаємодії суспільства та розвитку в соціальних комунікацій в міському середовищі. Ще важливо відмітити й

сучасні проектні процеси щодо принципів архітектурно-містобудівного планування, які враховують специфіку соціальних потреб, естетики та функціонального призначення [2].

Слід підкреслити і той факт, що в сучасній проектній практиці активно впроваджуються інноваційні матеріали та технології, які дозволяють створювати архітектурно привабливі простори для спілкування й водночас практичні соціокультурні структурні блоки [3]. Використання в таких культурних об'єктах легких металевих конструкцій, прозорих фасадних панелей, застосування скляних поверхонь та фактурного бетону сприяє створенню цікавих архітектурних рішень, які надають цим просторам сучасності та інноваційної привабливості.

Таким чином, визначення особливостей архітектурного формування культурних просторів не викликає сумнівів, а питання їх адаптації в міське середовище є перспективними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз системи, що досліджує взаємодію між міським середовищем і поведінкою людини в суспільстві, є важливою складовою для розуміння конкретних потреб, зумовлених сучасними глобальними викликами, та для вирішення актуальних містобудівних проблем [4]. Актуальні питання адаптації відкритих культурних просторів у структурі сучасних міст є предметом вивчення багатьох дослідників та науковців у галузі архітектури та містобудування.

Питання формування багатофункціональних громадських просторів в існуючому міському середовищі розглядали численні дослідники. Так, Рем Колхас (голландський архітектор), відомий своїм роботами взаємодії багатофункціональних об'єктів з міським середовищем. Ян Гел (датський

архітектор), що зосереджувався на інтеграції громадських просторів і комплексів для підвищення якості життя у містах. Річард Флоріда (американський соціолог) досліджував роль культурних просторів у розвитку креативної економіки у міському середовищі. Кевін Лінч – відомий теоретик міського середовища, який досліджував взаємозв'язок між просторовою структурою та людським сприйняттям середовища. Франсуаза Шоет – дослідниця, що зосереджувалась на взаємодії між архітектурою та міським простором.

Загальні комплексні питання теорії та практики архітектурного проєктування спираються на роботи таких наших вчених як С.М. Лінда, В.О. Проскуряков, О.С. Слепцов, П.П. Чередніченко, В. І. Єжов, Л. М. Ковальський, В.І. Куцевич, В.О. Тимохін, В.В. Товбич М.М. Дьомін, Б.С. Посацький та інші [1].

Слід визначити і низку дослідників, які займаються питаннями адаптації міського середовища й розвитку культурних просторів [5]. Серед них В. Єрмолович досліджує інтеграцію культурних об'єктів у середовище, а Т. Бородай відома своїми працями з концепції відкритих міських просторів. О. Бабак спеціалізується на збереженні історичних територій та займається культурною інтеграцією.

С. Кілессо аналізує процеси оновлення та адаптації міських просторів, а Л. Кондратюк є спеціалістом у галузі міського дизайну та культурних просторів, яка вивчає формування культурних зон у великих містах України. Її дослідження спрямовані на інтеграцію культурних об'єктів у структуру міста для сприяння соціальних взаємодій.

Ю.Білоконь займається питаннями трансформації міських просторів з урахуванням культурних потреб суспільства.

Ці дослідники сприяли розвитку наукової бази з питань адаптації міських просторів для культурних потреб, пропонуючи моделі, що враховують специфіку українських міст та сучасні вимоги до міського середовища.

Формулювання мети статті

Мета статті – вивчення особливостей формування архітектури сучасних культурних просторів та їх перспективи щодо адаптації в міське середовище.

Завдання дослідження:

1. Визначити основні поняття з проблем архітектурного формування культурних просторів.
2. Проаналізувати особливості формування архітектури сучасних культурних просторів та методи їх адаптації в міське середовище.

Виклад основного матеріалу

Питання формування якісного міського середовища тісно пов'язане з розвитком новітніх культурних просторів та необхідністю вирішення сучасних комплексних завдань адаптації міського середовища, що враховують сучасні архітектурні концепції.

Такі комплексні підходи забезпечують ефективне регулювання відкритих громадських просторів у структурі великих міст та вдосконалення багаторівневих аспектів архітектурного формування культурних просторів [4]. Це є перспективним засобом адаптації та відновлення існуючого середовища міста.

Для проведення більш ґрунтовного дослідження слід уточнити основні терміни та визначення, що пов'язані з даною проблематикою формування архітектури культурних просторів у сучасному міському середовищі.

Міське середовище - це сукупність просторових, архітектурних, інфраструктурних та соціально-культурних елементів, що утворюють функціональну систему міста. Варто зазначити, що сучасне міське середовище охоплює наявну інфраструктуру, існуючу забудову, транспортні та комунікаційні мережі, а також соціокультурну взаємодію, яка відбувається в міському просторі, впливаючи на якість життя та добробут населення.

Відкриті громадські центри - це багатофункціональні простори в межах міського середовища, що призначені для громадського користування та забезпечують умови для проведення різноманітних культурних, розважальних й соціальних заходів. Саме вони зараз сприяють соціальній інтеграції мешканців міста, підтримці місцевої громади та зміцненню громадських комунікацій, зберігаючи при цьому відкритий доступ для різних груп населення.

Публічні соціальні простори - це загальнодоступні місця в структурі міста, такі як площі, парки, пішохідні вулиці та набережні, що призначені для соціальної взаємодії, комунікації та відпочинку. Ці простори так само сприяють розвитку соціальних комунікацій в існуючому середовищі та створюють сприятливі умови для громадської активності й залучення населення до культурного життя, що гарно впливає на підвищення якості будь-якого міського середовища.

Культурні простори — це спеціально організовані місця в міському або природному середовищі, які виконують функції збереження, розвитку та популяризації культурної спадщини, забезпечуючи умови для проведення культурних заходів, дозвілля та творчого розвитку громади.

Культурні простори можуть включати не тільки музеї, театри, галереї, а й різноманітні соціокультурні заходи з сучасними елементами відкритих та інтерактивних локацій для культурного обміну та комунікацій.

Сучасні культурні простори великих міст характеризуються високим рівнем взаємодії з іншими елементами міської інфраструктури, відображають глобальні тенденції і водночас зберігають унікальні риси місцевої культури. Саме тому вивчення існуючого науково-практичного досвіду їх архітектурного формування в існуючому середовищі міста дозволяє глибше зрозуміти, як ці простори можуть не тільки активно сприяти покращенню якості життя, стимулювати соціальні взаємодії, але також підтримувати громадські спільноти, суспільну комерційну діяльність та економічну привабливість самого міста [2].

Аналіз світового досвіду створення культурних просторів у великих містах дає змогу розробити концептуальні основи для інтеграції подібних об'єктів в міське середовище, зважаючи на соціокультурні, економічні та екологічні аспекти. Це, також, сприяє пошуку ефективних моделей міського розвитку, орієнтованих на забезпечення сталого зростання та гармонійного співіснування традицій і інновацій в культурному житті міста [6].

Також варто відзначити, що сучасні питання формування комфортного міського середовища завжди впливають на появу й розвиток новітніх соціокультурних просторів та часто спрямовані на вирішення комплексних містобудівних задач адаптації існуючого середовища міста. Такі наукові підходи та творчі концепції впливають на регулювання існуючих (адаптація чи відновлення) та розвиток новітніх публічних просторів у міському середовищі. Методи відновлення та адаптації архітектурних об'єктів в структурі міст дозволяють впроваджувати багаторівневі аспекти формування новітніх культурних просторів в існуючому середовищі.

Також, архітектурно-містобудівне формування культурних просторів у міському середовищі передбачає застосування сучасних підходів містобудівного регулювання, що сприяють інтеграції сучасних культурних об'єктів у структуру міста [7].

В наш час глобальних змін у всьому світі, коли є величезні виклики суспільству, коли відбуваються воєнні конфлікти, політичні кризи й комунікаційні непорозуміння, тим більш є важливим розвиток нових пост воєнних напрямків розвитку архітектури та містобудування у сфері післявоєнної адаптації міського середовища [5]. В цьому сенсі важливими є питання новітніх шляхів розвитку чи реорганізації, відбудови або адаптації громадських

соціокультурних просторів в існуючому міському середовищі. Це є тим більш важливим аспектом в період післявоєнного відновлення великих сучасних міст різних країн світу.

Тож сучасне розуміння пост воєнного відновлення міст та містечок сприяє формуванню сучасних активних міських просторів, які спрямовані на перспективне зростання населення та поєднання історичних традицій та новітніх технологій в архітектурно-містобудівній галузі [5]. В період післявоєнного відновлення структурних елементів міського середовища саме публічні соціокультурні простори є найбільш важливими архітектурними об'єктами, що впливають на соціально-психологічну адаптацію мешканців міст, активно сприяють їх моральному зціленню та збереженню національної ідентичності всього суспільства. Саме такі багатофункціональні культурні комплекси з відкритими комунікаційними просторами та рекреаціями сприяють формуванню громадських платформ для культурного обміну.

В цьому сенсі світовий досвід адаптації та відновлення суспільних культурних просторів враховує і засоби соціальної реінтеграції різних категорій громадян та активно формує методи культурного збагачення населення міст. Аналіз сучасних досліджень дозволяє відмітити, що формування відкритих суспільних просторів з впровадженням новітніх форм комунікації є важливими структурними елементами. Саме такі сучасні культурні простори дозволяють активним громадянам спілкуватись і взаємодіяти, створювати комунікації, зібрання, заходи та активно розвивати почуття єдності суспільства.

В архітектурно-містобудівному аспекті створення сучасних культурних просторів враховує їх місце розташування в існуючому середовищі, просторові особливості, функціональне навантаження структурних елементів, естетичні та економічні вимоги, інклюзію та інформативність, що повинні гармонійно інтегруватися в міську інфраструктуру.

Архітектурно-просторові рішення таких міських об'єктів активного громадського користування також повинні враховувати пішохідну доступність та транспортне сполучення, зручність використання та комфортність перебування, безпекові засоби та шляхи евакуації, мобільність та інтегрованість всіх верств населення й вікових груп [8].

Деякі наукові урбаністичні підходи багатьох авторів акцентують увагу саме на збереження існуючого природнього середовища в структурі міст, впровадження інноваційних технологій в формуванні культурних просторів, інтеграцію природніх елементів в просторову

структуру культурних центрів, створення пішохідних комунікаційних зон, що поліпшують мобільність й доступність таких об'єктів.

Важливо відмітити й наявність деяких досліджень, автори яких звертають увагу на важливість формування якісного і комфортного міського середовища, що безпосередньо впливає на соціальну активність громадян та їх залученість у культурних заходах [3, 6]. Аналіз багатьох публікацій за темою сучасного формування культурних просторів у міському середовищі впливає на проєктні розробки та концептуальні моделі таких громадських об'єктів, що дозволяють інтегруватись новітнім елементам в існуючу структуру міста з акцентом на технологічність, економічність та інновації [3, 6, 7].

Архітектурне формування сучасних культурних просторів орієнтується на загальні принципи сталого розвитку міст, адаптації та мобільності, що дозволяє задовольнити новітні потреби культурного спрямування й забезпечити довготривале функціонування таких об'єктів в існуючому середовищі [9]. Тобто процеси адаптації та відновлення громадських просторів впливають на розвиток сучасних архітектурних рішень, використання новітніх матеріалів та оздоблень й підвищують їх ефективність.

Так само часто в сучасних проєктних рішеннях таких об'єктів як багатофункціональні культурні центри чи громадські комплекси активно використовуються інноваційні технології та новітні оздоблювальні матеріали, що дозволяють будувати практичні та естетичні простори які приваблюють користувачів і мешканців [3, 6]. Використання полегшених металевих конструкцій, технологічне поєднання скла та бетону, впровадження параметричних конструкцій, полімерних оболонок та складних покриттів дозволяють створювати цікаві архітектурні рішення, творчі ідеї та концепції щодо сучасних культурних просторів у міському середовищі.

Важливо, також, виокремити й сучасні концепції архітектурного формування культурних просторів як засобу адаптації та відновлення існуючого міського середовища, особливо в післявоєнний період розбудови великих міст [5]. Ці дослідження свідчать про наявність декількох домінуючих підходів і тенденцій, що підкреслюють важливість таких просторів для соціальної реінтеграції, економічного розвитку та формування нової міської ідентичності, яка особливо відображає дух відродження і прогресу. Основні напрямки цих досліджень можна згрупувати за такими аспектами, що викладені нижче.

Відбудова як культурно-просторовий ренесанс, де архітектура орієнтована на створення просторів,

які задовольняють потреби у відпочинку та відродженні суспільства. Ці дослідження підкреслюють прагнення відновити міський ландшафт через культурні осередки, які мають стимулювати колективну пам'ять та підтримувати соціальну єдність.

Функціональна адаптивність та інноваційні рішення, де приділяють значну увагу функціональній адаптивності відкритих культурних просторів. Так, у міському плануванні на передній план виходить гнучкість у використанні таких просторів, що дозволяє їм виконувати багатофункціональні завдання: від культурних фестивалів до громадських заходів.

Підтримка економічного розвитку через культурні кластери, де дослідники вказують на позитивний вплив відкритих культурно-розважальних просторів на місцеву економіку. Завдяки формуванню культурних кластерів у центрі міст, таких як площі, відкриті сцени та арт-майданчики, відбувається стимулювання туристичної активності, зростання кількості підприємств малого бізнесу та розвиток сфери послуг. Архітектори зосереджуються на інтеграції культурних просторів у комерційні райони для посилення їхньої економічної ролі.

Інтеграція природних елементів для збагачення міського середовища, де суттєвим внеском архітектурних досліджень стало вивчення впливу природних елементів на міське середовище та їх використання у відкритих культурних просторах.

Дослідники показують, що поєднання культури та природи (через створення садів, паркових зон та водойм) підвищує екологічний комфорт містян та сприяє оздоровленню міського середовища, що особливо важливо для розвинених міст, які часто страждають від урбаністичних проблем.

Соціальний простір для реінтеграції громади, де післявоєнні відкриті культурно-розважальні простори аналізуються також як засоби соціальної реінтеграції та культурного збагачення. Дослідження показують, що відкриті простори, де люди можуть взаємодіяти, брати участь у масових заходах, сприяють відновленню почуття єдності в суспільстві. Архітектурні рішення, що підкреслюють пішохідну доступність, зручність і комфорт, сприяють соціальній згуртованості та культурній інтеграції людей.

Використання нових матеріалів і технологій, де автори активно звертаються до інноваційних матеріалів і технологій, які дозволяють створювати естетично привабливі й водночас практичні культурно-розважальні простори.

Отже, архітектурні дослідження культурних просторів післявоєнного періоду висвітлюють прагнення забезпечити соціальну функціональність,

економічну доцільність та інтеграцію культурних просторів у природне та урбаністичне середовище. Ці принципи впливають на формування сучасного вигляду міст і сприяють їхній здатності відповідати новим соціальним і культурним викликам [10].

Також, архітектурне формування сучасних культурних комплексів є ефективним інструментом адаптації та відновлення існуючого міського середовища в архітектурно-містобудівній галузі сьогодні. Створення новітніх багатофункціональних публічних просторів сьогодні відповідають сучасним соціальним і культурним запитам активного суспільства [11]. Важливо, що впровадження культурних комплексів у міський простір стимулює зростання культурного потенціалу міст, сприяє соціальній інтеграції та підвищує загальну якість життя.

Таким чином, адаптація міського середовища через соціокультурні простори дозволяє не лише зберегти історичну спадщину, але й інтегрувати сучасні форми та технологічні рішення [12]. Це сприяє гармонійному поєднанню традиційних і нових елементів міського середовища, що є важливим у створення цілісного образу архітектури міста.

Висновки

В результаті проведення даного дослідження було сформульовано наступні висновки:

1. Виявлені основні поняття щодо проблематики архітектурного формування сучасних культурних просторів у міському середовищі, а саме: «культурні простори», «відкриті громадські центри», «міське середовище», «публічні соціальні простори». Надано їх загальні наукові визначення.

2. Проаналізовані особливості архітектурного формування сучасних культурних просторів та методи їх адаптації в міське середовище. Встановлено, що на сучасному етапі розвитку суспільства актуальними є питання формування комфортного міського середовища, що впливає на появу новітніх соціокультурних просторів. Виявлено, що формуванні й розвиток сучасних культурних просторів спрямовані на вирішення комплексних містобудівних задач адаптації існуючого середовища.

Виявлені та проаналізовані основні наукові підходи та творчі концепції, які впливають на регулювання, адаптацію та відновлення новітніх соціокультурних просторів у міському середовищі.

Визначені основні методи відновлення та адаптації архітектурних об'єктів в структурі міст, що дозволяють регулювати й впроваджувати багаторівневі аспекти формування таких новітніх об'єктів як культурних просторів в існуючому середовищі.

Таким чином, варто зазначити, що комплексне архітектурне проєктування на сучасному етапі спрямоване на пошук ефективних напрямів розвитку та адаптації культурних просторів у середовищі міста. Також слід зробити акцент на те, що пошук новітніх напрямків та підходів щодо формування відкритих соціокультурних просторів є найбільш важливим в період пост воєнного відновлення великих міст [12]. Саме це сприятиме формуванню оновлених чи нових міських просторів, що орієнтовані на забезпечення зростання та співіснування традицій і інновацій в архітектурі міст. Отже, для післявоєнного періоду в структурі існуючих міст формування сучасних культурних просторів набуває більшої важливості для соціокультурної відбудови середовища [5]. Такі впровадження архітектурного формування сучасних культурних просторів у містобудівній сфері будуть безпосередньо впливати на зцілення міського суспільства, відновлення культурної ідентичності громади та забезпечення інноваційних платформ для культурного обміну суспільства.

Література

1. Посацький Б. С. *Архітектурний образ міста : Навчальний посібник* / Б. С. Посацький, Є. І. Король, Г. Є. Кознарьська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 140 с. <http://vlp.com.ua/node/19349>
2. Xin Guan. *The Development and Transformation of Public Space from the Perspective of Spatial Flow* <https://www.atlantis-press.com/article/125978578.pdf>
3. *Інноваційні прийоми формування інтерактивних будівель і споруд у міському середовищі : монографія* / М. А. Вомінов, О. В. Смірнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 112 с.
4. Svitlana Chepurna. *Urban Design Principles as Tools of Urban Area Sustainable Development for Creating Pedestrian Space: the Case of Poltava (Ukraine)* [Electron. resource] / Svitlana Chepurna, Tatyana Zhidkova, Olha Popova and Olena Dudka. – Electron. text. data. – Lecture Notes in Networks and Systems. – 808 LNNS – 2023. – P. 98–108. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-46877-3_9.
5. *Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України : матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 27 квітня 2023 р.) / ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2023. – 125 с. – Режим доступу: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/Mizhnar-istor-dosvid-povojen-rekonstrukcii-uroky-dla-Ukrainy.pdf>
6. *Практика інноваційних розробок у сфері територіально-просторового розвитку міст і регіонів : монографія* / під заг. ред. В. Т. Семенова, І. Е. Лінник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – 2016. – 300 с.
7. Shijie Sun, Yun Yu. *Dimension and formation of placeness of commercial public space in city center: A case study of Deji Plaza in Nanjing.* - *Frontiers of Architectural Research* Volume 10, Issue 2, June 2021, Pages 229-239.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2095263520300650>

8. Milena Vukmirovic, Suzana Gavrilovic and Dalibor Stojanovic. The Improvement of the Comfort of Public Spaces as a Local Initiative in Coping with Climate Change. - Sustainability 2019, 11, 6546; doi:10.3390/su11236546.

https://www.researchgate.net/publication/337404624_The_Improvement_of_the_Comfort_of_Public_Spaces_as_a_Local_Initiative_in_Coping_with_Climate_Change

9. Keunhye Lee. Urban Public Space as a Didactic Platform: Raising Awareness of Climate Change through Experiencing Arts. <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/5/2915>

10. Успенський М.С. Обумовленість поняття «складність» у термінології сучасного архітектурного формоутворення / М. С. Успенський., В. В. Нестеренко // Український журнал будівництва та архітектури, No1 (013), 2023. – С. 102-110.

<https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.280223.102.924>

11. Мосора Л.С. Пріоритети реалізації державної міграційної політики в Україні [Електрон. ресурс] / Л.С. Мосора, В.В. Оленюк // Електрон. наук. – практич. журнал. Проблеми сучасних трансформацій. – Електрон. текст. дані. – № 8. – 2023.

<https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-8-02-02>

12. Matthew Carmona. Principles for public space design, planning to do better. - URBAN DESIGN International. – Vol. 24 pages 47–59, (2019)

<https://doi.org/10.1057/s41289-018-0070-3>

References

1. Posatskyi B. S. (2019). Arkhitekturnyi obraz mista : Navchalnyi posibnyk / B. S. Posatskyi, Ye. I. Korol, H. Ye. Koznarska. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 140 s. <http://vlp.com.ua/node/19349>

2. Xin Guan. The Development and Transformation of Public Space from the Perspective of Spatial Flow <https://www.atlantis-press.com/article/125978578.pdf>

3. Votinov M. A., Smirnova O. V. (2019). Innovative methods of forming interactive buildings and structures in the urban environment. Monograph. O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, 112.

4. Svitlana Chepurna (2023). Urban Design Principles as Tools of Urban Area Sustainable Development for Creating Pedestrian Space: The Case of Poltava (Ukraine) [Electron. resource] / Svitlana Chepurna, Tatyana Zhidkova, Olga Popova and Olena Dudka. – Electron. text. data. – Lecture Notes in Networks and Systems. – 808 LNNS – P. 98–108.

https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-46877-3_9

5. Mizhnarodnyi istorychnyi dosvid povoiennoi rekonstruktsii ekonomiky: uroky dlia Ukrainy (2023) materialy mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 27

kvitnia 2023 r.) / DU «In-t ekon. ta prohnozuv. NAN Ukrainy». – K. – 125 s

<http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/Mizhnar-istor-dosvid-povojen-rekonstrukcii-uroky-dlia-Ukrainy.pdf>

6. Semenov V. T., Linnyk I. E. (2016) The practice of innovative developments in the field of territorial-but-spatial development of cities and regions. Monograph. in general ed. Semenova V. T., Linnyk I. E. O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. Kharkiv: O. M. Beketov NUUE, 300.

7. Shijie Sun, Yun Yu. (2021) Dimension and formation of placeness of commercial public space in city center: A case study of Deji Plaza in Nanjing. - Frontiers of Architectural Research Volume 10, Issue 2, June 2021, Pages 229-239. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2095263520300650>

8. Milena Vukmirovic, Suzana Gavrilovic and Dalibor Stojanovic (2019) The Improvement of the Comfort of Public Spaces as a Local Initiative in Coping with Climate Change. - Sustainability, 11, 6546; doi:10.3390/su11236546. -

https://www.researchgate.net/publication/337404624_The_Improvement_of_the_Comfort_of_Public_Spaces_as_a_Local_Initiative_in_Coping_with_Climate_Change

9. Keunhye Lee. Urban Public Space as a Didactic Platform: Raising Awareness of Climate Change through Experiencing Arts. <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/5/2915>

10. Uspenskyi M. S., Nesterenko V. V. (2023) Conditionality of the concept of "complexity" in the terminology of modern architectural form-making. Ukrainian Journal of Construction and Architecture, No. 1 (013), P. 102-110.

<https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.280223.102.924>

11. Mosora L.S. (2023) Priorytety realizatsii derzhavnoi mihratsiinoi polityky v Ukraini [Elektron. resurs] / L.S. Mosora, V.V. Oleniuk // Elektron. nauk. – praktych. zhurnal. Problemy suchasnykh transformatsii. – Elektron. tekst. dani. – № 8.

<https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-8-02-02>

12. Matthew Carmona (2019) Principles for public space design, planning to do better. - URBAN DESIGN International. – Vol. 24, pages 47–59.

<https://doi.org/10.1057/s41289-018-0070-3>

<https://link.springer.com/article/10.1057/s41289-018-0071/0-3>

Рецензент: д-р архіт, проф. О.О. Фоменко, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Україна.

Автор: ДУДКА Олена Миколаївна

кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

E-mail – dudka_2016@ukr.net

ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9302-8042>

ARCHITECTURAL FORMATION OF CULTURAL SPACES AS MEANS OF ADAPTATION AND RESTORATION OF THE CITY ENVIRONMENT

O. Dudka

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Ukraine

The article considers features of the formation of modern cultural spaces in an urban environment as the newest objects of active public use and the creation of innovative social communications. It also highlights general scientific approaches and methods of their formation in the structure of large cities. The content of the main terms and concepts of modern spaces in the urban environment is established and the aspects related to their restoration and adaptation in the post-war period are defined. The methods of adaptation of cultural spaces are considered. Prospective trends of their formation in the existing structure of the city have been determined. Scientific and

theoretical experience of the formation of cultural spaces in the structure of large cities are based on a comprehensive study of the principles and approaches to the organization of the urban environment, which serves as a platform for cultural exchange, the preservation of cultural identity and the development of the community's creative potential. In the conditions of modern urbanization, cultural spaces perform not only the function of social connection, but also become important centers of integration of the latest architectural and technological solutions that meet the needs and lifestyle of residents. Cultural spaces of large cities are characterized by a high level of interaction with other elements of urban infrastructure, reflect global trends and at the same time preserve unique features of local culture. Also, the issues of new ways of development or reorganization, reconstruction or adaptation of community socio-cultural spaces in the existing urban environment are important. This is an important aspect in the period of post-war reconstruction of large modern cities of various countries in the world. Studying the existing experience of their formation allows a deeper to figure out how these spaces can contribute to improving the quality of life, stimulate social interactions, and support the economic attractiveness of the city. Analysis and study of the methods of architectural formation of cultural spaces in large cities makes it possible to define conceptual ideas for integrating such objects into the urban environment, taking into account socio and cultural, economic, and ecological aspects. This contributes to the search for effective models of urban development, oriented toward growth and a harmonious combination of traditions and innovations in the city for improved life.

Keywords: architectural formation, cultural spaces, adaptation, urban environment.